

The
DIVINERS

A Látók

Valami sötét és gonosz
felébredt...

fine
selection

LIBBA BRAY

New York Times bestsellerszerző

LIBBA BRAY

The
DIVINERS

A Látók

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2014

*Édesanyámnak, Nancy Braynek,
aki a saját példáján keresztül
szerettette meg velem az olvasást.*

„Hát nem dúvad, ki időt szimatolva
születni cammog Betlehem felé?”

William Butler Yeats:

A második eljövétel¹

¹ Nagy László fordítása

EGY KÉSŐ NYÁRI ESTE

Felső-Manhattan keleti oldalán, egy előkelő cím alatti sorház egyik lakásában minden lámpa ég. Éppen partit tartanak – az utolsót ezen a nyáron. A Manhattan fényárban úszó városképre néző teraszon a zenekar jól megérdemelt szünetét tartja. Fél tizenegy van. A parti nyolckor kezdődött, és a vendégek máris unatkoznak. Az előkelő családokból származó lányok a bőrfotelekbe rognak pasztellszínű sifonruhájukban, mint apró, megfagyott sütemények, amik hirtelen megolvadnak a júliusi nap alatt. Egy beképzelt, princetoni másodéves barátait épp Greenwich Village-be csábítgatja, egy illegális ital-mérésbe, amiről az egyik ismerősének az ismerősétől hallott.

A házigazda, egy csinos, elkényeztetett, fiatal lány ijedten vesz tudomást vendégei nyugtalanságáról. Ez a tizennyolcadik születésnapja, és ha nem tesz valamit, hogy halottaiból feltámassza a partit, az elkövetkező napok témája lehet, hogy olyan unalmas volt, mint egy istentisztelet.

Halottaiból feltámasztani.

Előző hétvégén egy antikváriumba kellett mennie az anyjával a város északi részére – ami borzasztóan fárasztó feladatnak bizonyult,

amíg rá nem akadtak egy Ouija táblára. Ezek a boszorkánytáblák roppant divatosak; a médiumok esküdtek rá, hogy Mr. Fuld „beszélő tábláján” keresztül üzeneteket és figyelmeztetéseket kapnak a túlvilágról. Az antikvárius beetette az anyját azzal, milyen misztikus körülmények között került hozzá.

– Azt mondják, még mindig nyugtalan szellemek kísértik. De talán maga és a húga megszelídíthetné – mondta mindent elsöprő hízélgéssel; természetesen az anyja bevette, aminek következtében túl sok pénzt hagyott ott. Nos, most az előnyére fordíthatja a hibáját.

A lány kisiet az előszobai szekrényhez, és int a szobalánynak.

– Legyen kedves és vegye azt le nekem!

A szobalány a fejét csóválva nyújtja át a táblát.

– Nem kéne megbolygatnia ezt a táblát, kisasszony.

– Ne legyen ostoba! Az olyan primitív.

Egy Clara Bow-szerű² lendületes pördüléssel a lány bemaszírozik a szépen berendezett nappaliba, kezében az Ouija táblával.

– Ki akar társalogni a szellemekkel? – Felkacag, hogy jelezze, egyáltalán nem veszi komolyan a dolgot. Végül is ő tetőtől talpig modern lány – egy igazi flapper.³

A hervadozó lányok felugrálnak a bőrfotelekből.

– Mi van nálad? Csak nem egy boszítábla? – kérdezi az egyik.

– De bizony, édesem! Mama vette nekem. Állítólag szellemek kísértik – teszi hozzá a házigazda, és felnevet. – Nos, *én* ebben

² Amerikai színésznő, az 1920-as évek némafilmjeinek sztárja.

³ Az 1920-as évek nyugati, modern nője. A flappernek ellene mentek az akkoriban elfogadottnak számító viselkedésnek, pl. rövid szoknyában jártak, hajukat levágatták, erős sminket használtak, dohányoztak, dzsesszt hallgattak és autót vezettek.

természetesen nem hiszek. – Leteszi a szív alakú planchettet a tábla közepére. – Idézzünk meg egy kis mulatságot!

Mindenki köré gyűlik. George a lány mellé helyezkedik. A Yale-re jár és harmadéves. A lány éjszakánként sokszor álmodozik közös jövőjükéről.

– Ki akarja kezdeni? – kérdezi, ujjait a fiúéihoz közel helyezve.

– Én – jelenti ki egy fiú, aki nevetséges fezt visel a fején. Nem emlékszik a nevére, de azt hallotta róla, szívesen hívja meg a lányokat kocsijának hátsó ülésére egy pettingpartira. A fiú lehunyja a szemét, és ujjait a kis fadarabra teszi.

– Egy kérdés a bölcsekhez: a jobbomon ülő hölgy örülten szerelmes belém?

A lányok sikongatnak, a fiúk kuncognak, ahogy a planchette lassan kirakja: I-G-E-N.

– Hazugság! – szidalmazza a kérdésben lévő hölgy a szív alakú fadarabot, amelynek a közepén egy áttetsző, üveg jósgömb volt.

– Ne harcolj ellene, drágám! Jutányos áron a tiéd lehetek – tréfálkozik a fiú.

Most nő az izgalom; a kérdések egyre merészebbek. Megrészegülnek a gintől, a jó hangulattól és a jövőmondás ostoba szórakozásától. *Minden reggel, minden este, hát nem mulatunk jól?*⁴

– Azt mondom, idézzünk meg egy igazi szellemet – veti fel George.

A lány gyomrát hirtelen izgatottság és nyugtalanság rántja görcsbe. Az antikvárius épp erre figyelmeztette. Azt mondta, a megidézett szellemektől el kell köszönni, megszakítva a kapcsolatot, hogy ismét nyugovóra térjenek. De a fiú pénzt akart keresni a

⁴ „Minden reggel...”: Részlet az *Ain't We Got Fun* című foxtrott számból.

történeten, ráadásul 1926 van – ki hisz már a kísértetekben és lidércekben a gépkocsik, a repülőgépek, a Cotton Club és az olyan férfiak korában, mint Jake Marlowe, aki Amerikát az első számú ipari nagyhatalommá tette?

– Azt ne mondd, hogy félsz – vigyorog George önelégülten. Olykor kegyetlen tudott lenni. De ez csak még kívánatosabbá tette.

– Félni, mitől?

– Hogy kifogyunk a ginből! – viccelődik a fezt viselő fiú, és mindenki nevet.

George halkan a lány fülébe súgja:

– Mellettem biztonságban vagy. – Közben kezét a hátára teszi.

Ó, ez a valaha volt legpompásabb este!

– Ezennel megidézünk ennek a táblának a szellemét, hogy kövesse az utasításainkat és számoljon be a jövőnkéről! – szól a lány, jól tagolva a szavakat. – Engedelmeskedned kell, szellem!

Egy pillanatnyi szünet után a planchette megmozdul a kopott tábla nagy, fekete betűin, egy szót rakva ki.

H-E-L-L-Ó

– Ez a szellem – jegyzi meg valaki.

– Hogy hívnak, ó, nagy szellem? – folytatja a lány.

A fadarab gyorsan vándorol a betűkön.

K-O-M-I-S-Z-J-O-H-N

George csintalanul vonja fel a szemöldökét.

– Ejha, tetszik a hangzása. Mitől vagy komisz, öreg harcos?

M-A-J-D-M-E-G-L-Á-T-O-D

– Meglátom, mit? Mire készülsz, ó, komisz szellem?

Semmi válasz.

– Táncolni akarok! Menjünk fel a Moonglow-ba! – hadarja az egyik mogorva, részeg lány. – Különben is, mikor jön vissza a zenekar?

– Még egy perc. Ne parázz már! – szól a lány mosolyogva és nevetve, mégis fenyegetően hangzik. – Tegyük fel még egy kérdést! Van számunkra valami jóslatod, Komisz John? Bármi a jövőnkéről?
– Sunyi pillantást vet George-ra.

A fadarab mozdulatlan marad.

– Mondasz még nekünk valamit, ugye?

Végül a tábla életre kel.

– Meg... tanítalak... titeket... rettegni – olvassa fel a lány hangosan.

– Épp, mint a diri a Choate-ben – viccelődik a fezes fiú. – Mégis hogyan, öreg harcos?

Í-M-É-A-Z-A-J-T-Ó-E-L-Ő-T-T-Á-L-L-O-K-É-S-Z-Ö-R-G-E-T-E-K⁵

É-N-V-A-G-Y-O-K-A-F-E-N-E-V-A-D

A-Z-Ő-S-I-S-Á-R-K-Á-N-Y

– Ez meg mit jelent? – suttogja a részeg lány. Kissé elhátrál a táblától.

– Semmit sem jelent. Badarság – szúrja le a lány a vendégét, de ő is megjegyed. A kalamajkáiról ismert fiú felé fordul. – Te mozgatsz?

– Én nem. Esküszöm! – feleli, a szívére téve a mutatóujját.

– Miért vagy itt, öreg harcos? – kérdezi George a táblától.

A planchette olyan sebesen mozog, hogy alig tudnak vele lépést tartani.

É-N-N-Á-L-A-M-V-A-N-N-A-K-A-P-O-K-O-L-N-A-K-É-S-A-H-A-L-Á-L-N-A-K-K-U-L-C-S-A-I⁶

⁵ Jelenések könyve 3. fejezet, 20. vers. Károli Gáspár fordítása.

⁶ Jelenések könyve, 1. fejezet, 18. vers. Károli Gáspár fordítása.

E-L-J-Ő-A-H-A-R-A-G-A-R-M-A-G-E-D-D-O-N-B-A-B-I-L-
O-N-P-A-R-Á-Z-N-A

– Azonnal hagyd abba! – kiáltja a lány.

P-A-R-Á-Z-N-A-P-A-R-Á-Z-N-A-P-A-R-Á-Z-N-A, ismétli a
tábla. A léha fiatalok elkapják ujjaikat, de a fadarab tovább mozog.

– Állítsd meg, állítsd meg! – sikítja az egyik lány, és még a fiúk is
elsápadnak és hátralépnek.

– Hagyd abba, szellem! Azt mondtam, hagyd abba! – kiáltja a
lány.

A planchette mozdulatlaná dermed. A vendégek vadul pillant-
gatnak egymásra. A másik szobában a zenekar tagjai visszatérnek
hangszereikhez, és egy tüzes táncdalra zendítenek.

– Ó, halleluja! Gyerünk, édes! Megtanítom, hogy táncolják a
Black Bottomöt. – A részeg lány nagy nehezen lábra áll, és maga
után húzza a fezes fiút.

– Várjatok! Még el kell búcsúznunk a táblától! Így szokás! – könyö-
rög a lány, miközben a vendégei magára hagyják.

George kezét a lány derekára csúsztatja.

– Azt ne mondd, hogy megijedtél Komisz Johntól!

– Nos, én...

– Te is tudod, hogy csak a pajti volt az – mondja, lehelete éde-
sen csiklandozza a lány fülét. – Ez is az egyik trükkje. Tudod, hogy
működik.

A lány tényleg tudja, hogy működik. Valószínűleg végig az a
tökfilkó volt, bohócot csinálva mindnyájukból. Nos, ő nem olyan
ostoba. Most már tizennyolc éves. Az élet számára partik és táncok
végtelen örvénye. *Éjjel vagy nappal, tart a tánc. Hát nem mulatunk
jól?* Korábbi félelmei elszálltak. Úgy tűnik, a partija egész éjjel tombol
majd. A szönyegetek felcsavarták, és a vendégei teljes erőbedobással

táncolnak. A hosszú gyöngysorok ejtett derekú ruháknak csapódnak. A bokavédős lakkcipők dacosan ütődnek a fapadlónak. A karok a levegőbe lendülnek, átszelve a levegőt – mintha csak egy dadaista festmény kelt volna életre.

A lány a szekrénybe dugja a táblát, ahol nemsokára elfeledkeznek majd róla, azután a szalonba siet, amit ragyogó, elektromos körték – Mr. Edison modern csodái – vonnak fényárba, és gondtalanul csatlakozik a nyár utolsó partijához.

Odakint a szél még elidőzik azoknál a kivilágított ablakoknál; majd, mintegy viharos robbanásként, elindul és végigsöpör a járdákon. Rövid időre belegabalyodik két jól öltözött fiatal lány cloche kalapjába, akik Rudolph Valentino⁷ tragikus haláláról trécselnek, és egy pudlit sétáltatnak az East River mentén. Továbbmegy, végig a neonfényes útvesztőkön, el a magasvasút felett, ami a Második sugárút felett csörömpöl, megzörgeti a szegény párák ablakait, akik aludni próbálnak, mielőtt eljön a reggel a taxisok dudaszóival, a villamosokkal és vonatokkal; cipőpucolókkal, akik az üzletemberek cipőit fényesítik a Union Square-en; rikkancsokkal, akik a nap legfontosabb híreit teszik közhírré a Times Square-en; a telefonoperátorokkal, akik vágyakozva nézik a kirakatokban az új bő gallérú kabátokat; és a méltóságteljes felhőkarcolókkal, amelyek úgy magasodnak mindezek fölé, mint ragyogó acél-, tégl- és üvegistenek.

A szél megáll egy dzsesszklub előtt, ezt az újfajta muzsikát hallgatva, ami belehasít az éjszakába. Megrebben a kürtök nyekergésétől, a blues és a ragtime dallamok alatti zongorabillentyű-kopogástól és a szinkópás ütemektől, amelyek a város kicsorbult izgatottságát visszhangozzák.

⁷ Olasz, bálványozott némafilmes színész, aki fiatalon, 31 éves korában hunyt el.

A Boweryn egy korábbi nagy revüszínház díszes tetemében egy táncmaratont járnak a fáradt lábak. A versenyzők, fiatal lányok és udvarlóiék, egymást támogatják, hiszen eltökélték, hogy híresek lesznek, hogy csak azért is valóra váltják az álmat, amit az újsághirdetések és a rádió adott el nekik. A lábuk sajog, de a szemük ragyog. Innen északra, a Great White Way, amit színházainak vakító fényéről neveztek el, megszabadul nézőitől. Néhány vállalkozó szellemű fiú a hátsó kijáratoknál várakozik a sikátorokban, hátha vethetnek egy pillantást az egyik táncoslányra, vagy szerezhetnek egy autogramot a Broadway számtalan csillagának egyikétől. Ez a hírnév ideje, a sikeré, a szerencsée, a lehetőségek megragadásáé, és a fiatalok titkos ambícióiktól égnék.

A szél mindezt közömbösen szemléli. Hiszen ez csak a szél. Nem lesz belőle rádióstár vagy cégvezető. Nem fog versenyre szállni egy irodáért, szerelembe esni Douglas Fairbanksszal,⁸ vagy a Tin Pan Alley⁹ számaint énekelni, a vágódás, megbánás és mulatozás dalait (*hát nem mulatunk jól?*). Így hát folytatja útját, el a Tizennegyedik utcában álló vágóhíd mellett, el a szerencsétlenek mellett, akik a tesztüket bocsátják áruba a sötét sikátorokban. Nem messze a Szabadság Hölgye a magasba emeli fáklyáját a kikötő felett, jelzőfényként mindazoknak, akik ezekre a partokra menekülnek az üldözés, éhínség vagy reménytelenség elől. Mert ez az álmod országga.

⁸ Amerikai színész, forgatókönyvíró, rendező és producer, az egyik első és legismertebb némafilmes, az 1920-as évek sztárja.

⁹ Eredetileg New Yorkban a Nyugati Huszonnyolcadik utca egy szakasza, az Ötödik és a Hatodik sugárút között. A 19. század végén és a 20. század elején itt volt a székhelye a nagy lemezgyártó cégeknek, amelyek uralták a kor zenei ízlését az Egyesült Államokban.

A szél most az Orchard Street bérházait veszi célba, ahol sok hasonló csillagfényes álm lett semmivé, míg más álmok szennybe és szegénységbe születtek, fárasztó küzdelmet jelentve megálmodóiknak. Belekap a mosott ruhákba, amelyek a házak között kifeszített köteleken lógnak koszos, elhanyagolt utcák fölött, ahol még ezen a kései órán is éhes gyerekek kutatják át a szemetet élelemért. A szél örökkön való. Sok mindent látott ebben az országban álmokról és hízelgő ígéretekről, régi rettegésekről és vérontásokról. Néma tanúja volt a boszorkányégetéseknek, és végigment a Könnyek útján;¹⁰ látta, ahogy a rabszolgahajók kirakodják csodálkozó, ijedt szemű emberi szállítmányukat a kikötőkben, egyetlen tulajdonuk a bánatuk, ami sosem tágít mellőlük. A szél ott volt, amikor Lincoln elnök a bérgyilkos golyójának áldozatául esett. Antietamben¹¹ puskaportól búzlótt. A bölényekkel futott, és óvatos, tapogató ujjakkal érintette meg a puritánok magas, fekete kalapját. A szeretet kiáltásait hordozta, és több arcon szárította fel a sós könnyeket, mint amennyit meg tudna számolni.

A szél végigsuhan a Boweryn, és nyugatnak veszi az irányt, az ír bandák, mint például a Dummy Boys lakhelye felé, akik lóháton ügetnek végig a Kilencedik sugárúton, hogy figyelmeztessék az illegális kereskedőket. Végigsöpör a hatalmas Hudson folyón, elhalad a vibráló harlemi éjszakai élet mellett, nagy gondolkodóival, íróival és zenészeivel, míg meg nem áll egy romos, öreg kúria előtt. A törött ablakokat rothadó fatáblák takarják. Az ereszcatornában

¹⁰ Andrew Jackson amerikai elnök 1830-ban hozta meg az Indiáneltávolítási törvényt, amely kimondta, hogy a Mississippitől keletre nem lehet egyetlen indián sem. Az erőszakos kitelepítés során ezrek haltak meg, az útvonalat először a cserokik nevezték „Könnyek útjának”, de aztán több más törzs is átvette az elnevezést.

¹¹ Antietam: az amerikai polgárháború egyik csatájának a helyszíne.

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

szemét torlaszolja el a víz útját. Valamikor régen a ház a leírhatatlan gonosz otthona volt. Most egy letűnt kor emléke, elfeledve a növekvő, virágzó város árnyékában.

Az ajtó megnyikordul sarokpántjain. A szél óvatosan belép. Végigkúszik egy szűk folyosón, ami szédítő kanyarokban tekereg. Jobbra és balra viharvert, elhanyagolt, bomló szobák. Ajtók, amik mögött téglafalak rejlenek. Egy csúszdára nyíló csapóajtó, ami egy hatalmas, föld alatti rémkamrába és még egy ennél is szörnyűbb szobába torkollik. Még mindig ugyanúgy bűzlik: a vértől, ürüléktől, gonosztól és a rettegéstől, mely olyan sötét, hogy éppúgy része lett a háznak, mint a fa, a szögek és a rothadás.

Valami megmozdul az árnyék mélyén, valami hátborzongató, és a szél, amely jól ismeri a gonoszt, rettegve menekül erről a helyről. Azoknak a tündöklő, magas épületeknek a biztonságába húzódik vissza, amelyek a jövő, az iparosodás és a jólét kék egét ígérik, *semmi mást, csak a kék eget*,¹² a jövőjét, ami nem hisz a múlt sátánjaiban. Ha a szél őrszem lenne, most riadót fújna. A közelgő veszedelem figyelmeztető kiáltását hallatná. De ez csak a szél, és pontosan tudja, hogy senki sem figyel a jajkiáltásaira.

A düledező ház pincéjének mélyén a kazán egy halálhörgéssel életre kel, mintha egy haldokló ember utolsó, keserű krakogása lenne, ahogy megvetően nevet a sorsán. Egy halvány ragyogás fénylik fel a sötét, ocsmány szagú, földi sírból. Igen, valami ismét megmozdul az árnyékban. Egy sokkal nagyobb gonosz előhírnöke. Komisz John hazatért. És még sok munka áll előtte.

¹² Részlet Irving Berlin egyik legismertebb dalából, a *Blue Skies*ből, amely 1926-ban íródott. Az évek folyamán olyan neves előadók értek el vele sikereket, mint Ella Fitzgerald, Judy Garland vagy Frank Sinatra.